

Podnikání ve Francii – vybrané právní otázky

Mgr. Ondřej Peterka

Peterka & Partners v.o.s. advokátní kancelář

Brno, 16. září 2008

- ❖ Smluvní zajištění obchodů
- ❖ Soudní pravomoc a příslušnost, uznání a výkon rozsudků
- ❖ Vymáhání pohledávek

Základní doporučení:

- ❖ písemná forma smluv
- ❖ sjednat rozhodné právo a soudy příslušné pro rozhodování sporů
- ❖ všeobecné obchodní podmínky – před akceptací nutná důkladná kontrola

Vídeňská úmluva o smlouvách o mezinárodní koupi zboží z roku 1980

- ❖ součástí českého právního řádu od 1.1. 1993
- ❖ signatářem 23 z 27 zemí EU
- ❖ signatářem není Portugalsko, VB, Irsko a Malta
- ❖ strany se mohou od Vídeňské úmluvy v obchodě odchýlit
- ❖ možnost sjednání např. českého práva (kupní smlouva dle OBchZ) nebo práva země odběratele

Podstatné náležitosti kupní smlouvy

- ❖ písemná forma
- ❖ smluvní strany
- ❖ určení druhu, jakosti a množství zboží
- ❖ kupní cena a platební podmínky
- ❖ odpovědnost za vady
- ❖ možnost odstoupení
- ❖ doložka o řešení sporů

Pojetí kupní smlouvy

- ❖ všechny podstatné náležitosti detailně v jednom dokumentu
- ❖ všeobecné obchodní podmínky – kontrola, akceptace
- ❖ doložky INCOTERMS nemají samy o sobě povahu smlouvy, jejich závaznost musí být ve smlouvě sjednána

Soudní pravomoc a příslušnost, uznání a výkon rozsudků

Nařízení ES č. 44/2001 („Nařízení Brusel I“)

- ❖ od 1.5. 2004
- ❖ přímo účinné ve všech státech EU kromě Dánska (zvláštní režim)
- ❖ vztahuje se obecně na občanskoprávní a obchodní věci
- ❖ nevztahuje se na řízení v manželských věcech a na řízení dědická, konkurzní, daňová, celní a správní

Soudní pravomoc a příslušnost podle Nařízení č. 44/2001

1. **Základní princip:** možnost volby soudu smluvními stranami

- ❖ **pravomoc má soud, který si strany sjednaly ve smlouvě** - již v okamžiku uzavírání smlouvy lze závazně určit, které soudy budou řešit případný spor vzniklý mezi stranami
- ❖ **výjimka** - strany nemohou smluvně vyloučit ustanovení o výlučné pravomoci (viz dále)

Soudní pravomoc a příslušnost podle Nařízení č. 44/2001

2. Subsidiární pravidla

- ❖ **základní pravidlo:** pravomoc má soud toho členského státu, kde má žalovaný trvalé bydliště (jde-li o fyzickou osobu) nebo kde má osoba sídlo nebo místo podnikání (jde-li o fyzickou osobu podnikatele nebo právnickou osobu)
- ❖ **pravomoc na výběr daná:** v určitém omezeném okruhu případů uvedeném taxativně v Nařízení č. 44/2001 si žalobce může vybrat buď soud určený podle základního pravidla nebo alternativní soud stanovený v Nařízení č. 44/2001 (...)

Soudní pravomoc a příslušnost podle Nařízení č. 44/2001

Příklady pravomoci dané na výběr:

- ❖ **spor ze smlouvy** – lze zvolit i soud v místě plnění příslušné smluvní povinnosti
- ❖ **spor vzniklý v souvislosti s obchodní činností pobočky nebo provozovny** – lze zvolit i soud v členském státě, kde je umístěna tato pobočka nebo provozovna
- ❖ **spor z deliktů nebo kvasi-deliktů (nároky na náhradu škody apod.)** – lze zvolit i soud v členském státě, kde nastal nebo mohl nastat škodlivý následek
(dle ESD jde o místo, kde byla způsobena škoda nebo místo, kde došlo ke škodlivé činnosti)

Uznání a výkon rozsudků u přeshraničních soudních sporů podle Nařízení č. 44/2001

- ❖ automatické uznávání soudních rozhodnutí vydaných v jednom členském státě v jiných členských státech (bez zvláštního formálního postupu)
- ❖ podmínka vykonatelnosti – vydání potvrzení vykonatelnosti (tzv. doložka „*exequatur*“) – nutno absolvovat proceduru u dvou soudů: u toho, který příslušné rozhodnutí vydal + ve státě, ve kterém věřitel usiluje o vykonání rozhodnutí (vznik dodatečných nákladů, zpoždění výkonu rozhodnutí)
- ❖ zvláštní postup - Evropský platební rozkaz (...)

Uznání a výkon rozsudků u přeshraničních soudních sporů

Evropský platební rozkaz – Nařízení ES č. 805/2004

- ❖ zavádí tzv. **evropský exekuční titul** pro nesporné nároky – zjednodušení postupu při vymáhání některých pohledávek
- ❖ **nesporné nároky** - případy, kdy věřitel vzhledem k prokazatelné neexistenci jakýchkoli námitek dlužníka k finančnímu nároku obdržel rozhodnutí ukládající dlužníkovi povinnost k finančnímu plnění, případně schválený smír nebo jinou veřejnou listinu
- ❖ **výhoda** - věřitel v tomto případě nemusí k jeho vykonání získat doložku „*exequatur*“ – postačí požádat příslušný orgán ve státě původu o vydání osvědčení o evropském exekučním titulu

2 případy podle situace dlužníka (podnikatele)

1. případ - dlužník stále podniká
2. případ - dlužník je v ekonomických problémech, tedy:
 - ❖ v soudním vyrovnacím řízení (*Redressement judiciaire*), nebo
 - ❖ v likvidaci (*Liquidation judiciaire*)

1. Případ – DLUŽNÍK STÁLE PODNIKÁ

Úroky z prodlení:

- ❖ zákon nevyžaduje výzvu k plnění
(avšak v praxi je to užitečné)
- ❖ pokud není ustanoveno jinak ve smlouvě, právo na úrok z prodlení vzniká od 30. dne po termínu splatnosti
(v ČR od prvního dne prodlení)
- ❖ pokud není ve smlouvě stanoveno jinak, výše úroku z prodlení se rovná sazbě pro refinancování ECB + 7%
(v ČR repo sazba ČNB + 7 %)
- ❖ jejich nárokování u dlužníka je povinné

1. Případ – DLUŽNÍK STÁLE PODNIKÁ

Možnosti soudního vymáhání

- ❖ zrychlené zjednodušené řízení (*reféré-provision*) – pokud jde o nespornou pohledávku
- ❖ zajišťovací řízení (*saisie conservatoire*) – v případě, že je ohroženo zaplacení pohledávky
- ❖ klasické řízení ve věci samé a exekuční řízení

2. Příklad – DLUŽNÍK JE V EKONOMICKÝCH PROBLÉMECH

Obecný komentář:

- ❖ společnosti v soudním vyrovnacím řízení nebo v likvidačním řízení jsou evidovány v oficiálním věstníku (BODACC)
- ❖ BODACC obsahuje zásadní informace pro postavení věřitelů – lhůty pro uplatnění pohledávek apod. – v praxi je BODACC veřejnosti obtížně přístupný (placený přístup) – doporučujeme využít služeb advokátní kanceláře
- ❖ v poslední době (roky 2006 a 2007) byla novelizována pravidla řízení – nutná maximální opatrnost s ohledem na formálnost podání
- ❖ fakticky slabá vymahatelnost – společnosti většinou nemají aktiva pro větší uspokojení věřitelů

2. Příklad – DLUŽNÍK JE V EKONOMICKÝCH PROBLÉMECH

- ❖ v první fázi je možné pro odvrácení problémů stanovit dohled soudního zmocněnce
(*mandataire judiciaire*)
- ❖ pokud nedojde k odvrácení problémů – 3 možnosti dalšího postupu
 - ❖ smír
 - ❖ konkurzní řízení (*redressement judiciaire*)
 - ❖ likvidace (*mise en liquidation*)

2. Příklad – DLUŽNÍK JE V EKONOMICKÝCH PROBLÉMECH – **SMÍR**

- ❖ **nutnost reálných garancí !**
- ❖ řízení směřující k uzavření dohody s hlavními dlužníky
- ❖ základní podmínka zahájení řízení - platební neschopnost dlužníka trvá max. 45 dní
- ❖ řízení nesmí trvat déle než 4 měsíce (+1 měsíc prodloužení)
- ❖ pokud dojde k dohodě, je tato potvrzena soudem

2. Příklad – DLUŽNÍK JE V EKONOMICKÝCH PROBLÉMECH – **KONKURZNÍ ŘÍZENÍ**

- ❖ zahájení konkurzního řízení nařizuje příslušný Obchodní soud
- ❖ v úvahu připadají následující tři výsledky řízení:
 - ❖ dlužník se vrátí ke standardnímu podnikání
 - ❖ dlužník je restrukturalizován a je přijat plán restrukturalizace (případný převod)
 - ❖ nelze dosáhnout ani jednoho z výše uvedených výsledků – vstup do likvidace
- ❖ účinky pro věřitele:
 - ❖ zákaz pokračovat v placení
 - ❖ přerušování běhu úroků

2. Příklad – DLUŽNÍK JE V EKONOMICKÝCH PROBLÉMECH – KONKURZNÍ ŘÍZENÍ

Jak dosáhnout zaplacení pohledávky ?

2 druhy pohledávek :

1. pohledávka vznikla **před** rozhodnutím Obchodního soudu o zahájení soudního vyrovnacího řízení:
 - ❖ nutno přihlásit pohledávku soudnímu správci ve lhůtě dvou měsíců po zveřejnění v BODACC
 - ❖ věřitelé se sídlem v zahraničí mají tuto lhůtu prodlouženou o další dva měsíce
 - ❖ věřitelé jsou vyplaceni poté, co byla soudem provedena kontrola pohledávek a schváleno jejich zaplacení

2. pohledávka vznikla po rozhodnutí Obchodního soudu o zahájení soudního vyrovnacího řízení:
 - ❖ pokud tyto pohledávky svou povahou slouží dlužníkovi k pokračování činnosti - jsou upřednostňovány a vypláceny v termínu splatnosti

Případ – DLUŽNÍK JE V EKONOMICKÝCH PROBLÉMECH – LIKVIDAČNÍ ŘÍZENÍ

- v některých případech likvidace následuje po fázi soudního vyrovnacího řízení, a v jiných případech je zahájena okamžitě - cílem likvidace je úplné zastavení činnosti a rozdělení aktiv
- zahájení likvidačního řízení nařizuje rozhodnutím příslušný Obchodní soud – toto rozhodnutí zastavuje narůstání úroků z prodlení

Děkuji Vám za pozornost.

Mgr. Ondřej Peterka
peterka@peterkapartners.cz